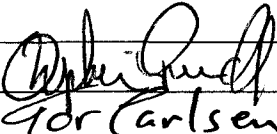

KSK-notat nr.: 11/2014 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	NordNorsk Småkraft AS / Tennvasselva kraftverk		
Fylke/kommune:	Nordland / Hamarøy		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Tor Carlsen	Sign.:	
Dato:	26 FEB 2014		
Vår ref.:	NVE 200801134 -40		

Søknad om tillatelse til Tennvasselva kraftverk i Hamarøy kommune i Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	8
NVEs vurdering	12
NVEs konklusjon	17
Vedlegg	18

Sammendrag

NordNorsk Småkraft AS søker om å få konsesjon til å utnytte et fall på 330 m i Tennvasselva med inntak på kote 345 og kraftstasjon på kote 15. De søker også om å overføre en bekk sør for Lagmannsvikvatnet over til Tennvatnet, og å lage en sprengsteinsfylling for å bufre avrenningen fra Tennvatnet. Vannveien er planlagt som 1220 m rør i dagen og 100 m nedgravd rørgate. Middelvannføringen i Tennvasselva er beregnet til 390 l/s. Det er søkt om en maksimal slukeevne på 700 l/s. Søkeren har foreslått å slippe en minstevannføring tilsvarende sesongmessig lavvannføring på 70 l/s i sommersesongen og ikke slipp av minstevannføring om vinteren. Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,9 MW.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 6,6 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2011-13) har NVE klarert om lag 1,4 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette

krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Ingen av høringspartene er positive til prosjektet. Hamarøy kommune mener fordelene ved tiltaket er mindre enn ulempene. Fylkesmannen i Nordland vurderer de negative konsekvensene til å være middels. Nordland fylkeskommune har innsigelse til prosjektet på grunn av store negative konsekvenser for kulturminner. Reindriftsforvaltningen Nordland har innsigelse til prosjektet på grunn av negative konsekvenser for reindrift. Hamarøy Krigsminnemuseum er i mot planene og mener en utbygging vil komme i direkte berøring med krigsminner. Tømmerneset camping er i mot planene og mener de vil være ødeleggende for driftsgrunnlaget til campingplassen. FNF Nordland mener søknaden ikke kan behandles før det er utført en større vurdering av samlet belastning. Øyvind Mikaelson går i mot planene og peker på konsekvenser for dyreliv, kulturminner, landskap og samlet belastning.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Tennvasselva vil ha store negative konsekvenser for et verdifullt kulturminnemiljø på Tømmerneset. NVE har også vurdert at tiltaket vil ha negative konsekvenser for reindrift, friluftsliv og landskap. Søker har skissert fire alternative utbyggingsplaner. Alternativ utbygging med vannvei i tunnel vil avbøte mye av de negative konsekvensene for reindrift, men vil fortsatt ha store negative konsekvenser for kulturminner. Kostnadene vil være svært høy ved et slikt alternativ. De andre alternative utbyggingsplanene (økt minstevannføring, uten overføring og uten regulering av Tennvatnet) vil ikke være avbøtende for de ulempene vi har lagt vekt på i vedtaket.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Tennvasselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Nord-Norsk Småkraft AS, datert 23.1.2013:

Søknad om tillatelse til å utnytte Tennvasselve i Hamarøy kommune til kraftformål gjennom utbygging av Tennvasselve kraftverk

Nord-Norsk Småkraft AS ønsker å utnytte deler av fallet i Tennvasselve og søker herved omtillatelse til følgende utbygging:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Tennvasselve kraftverk
- å etablere et buffermagasin i Tennvatnet med en plastret grovsteinsfylling hvor vannstanden vil variere mellom nåværende laveste utløpskote i Tennvatnet og 1 m over denne.
- å overføre bekk sør for Lagmannsvikvatnet til Tennvatnet

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Tennvasselve kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

3. Etter forurensningsloven om tillatelse til:

- gjennomføring av tiltaket

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning. Vi ber om en snarlig behandling av søknaden. Det opplyses at det er inngått avtale med alle grunneierne med fallrettigheter om fallelie og øvrige rettigheter til å gjennomføre prosjektene.

Tennvasselve kraftverk, hoveddata

Tilsig		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	6,8
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	12,3
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	55,7
Middelvannføring	l/s	390
Alminnelig lavvannføring	l/s	20
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	70
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	20
Kraftverk		
Inntak	moh.	345
Avløp	moh.	15
Lengde på berørt elvestrekning	m	1600
Brutto fallhøyde	m	330
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,76
Slukeevne, maks	l/s	700
Minste driftsvannføring	l/s	40
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	70
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	0
Tilløpsrør, diameter	mm	600
Tilløpsrør, lengde	m	1310
Installert effekt, maks	MW	1,9
Brukstid	timer	3470

Produksjon

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,9
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	4,7
Produksjon, årlig middel	GWh	6,6

Økonomi

Utbyggingskostnad	mill.kr	31,7
Utbyggingspris	kr/kWh	4,8

Tennvasselva kraftverk, elektriske anlegg**Generator**

Ytelse	MVA	2,23
Spenning	kV	6,6

Transformator

Ytelse	MVA	2,23
Omsetning	kV/kV	6,6/22

Nettilknytning (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	100
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Tiltakshaver for Tennvasselva kraftverk er Nord-Norsk Småkraft AS. Samarbeidsselskapet ble etablert 2006, og eies med lik andel av MiljøKraft Nordland AS, SKS Produksjon AS, Nord-Salten Kraft AS, Rødøy-Lurøy Kraftverk AS og Ballangen Energi AS. Selskapet skal bygge, drive og eie småkraftverk i Nord-Norge. I tillegg skal selskapet fungere som en utbyggingspartner for private grunneiere som ønsker å utnytte sine ressurser. Nord-Norsk Småkraft AS og berørte grunneiere i Hamarøy kommune har inngått en avtale om et samarbeid om utbygging og drift av et kraftverk for utnyttelse av et fall i Tennvasselva. Avtalen innebærer at grunneierne gir Nord-Norsk Småkraft AS rett til bygging og drift av et kraftverk som utnytter fallet mellom omtrent kote 345 og 15.

Beskrivelse av området

Tennvasselva ligger i Hamarøy kommune i Nordland. Elva munner ut i Kjerringvatnet rett nord for Tømmerneset. Kraftverket ligger i luftlinje omtrent 92 km nordøst for Bodø og 84 km sørvest for Narvik. Nærmeste tettsted er Innhavet som ligger i luftlinje omtrent 7 km nord for kraftstasjonen ved Kjerringvatnet. Tennvasselva har sitt utspring fra utløpet av Tennvatnet, som ligger på kote 347. Rundt vatnet ligger det noen hytter samt ei jakt- og fiskegamme i nordenden av vatnet. Fra utløpet renner Tennvasselva gjennom to små putter før den renner videre over kanten og ned dalsiden mot Kjerringvatnet på kote 11. Elva forgreiner seg og sprer seg i flere løp i dalsiden. Elva renner over blankskurt fjell i øvre del, og elveløpet har trolig endret seg mange ganger gjennom tidene. Noen av de søndre forgreiningene går sammen med småelver som kommer fra Middagsfjellet og renner som en elv ut i Kjerringvatnet. De resterende forgreininger renner ut i Kjerringvatnet rett nord for denne. Løsmassedekket er tynt i øverste del av området med et tynt lag mose og enkelte furutrær over blankskurt fjell. Vegetasjonen og løsmasseoverdekningen øker noe ned mot Kjerringvatnet, men

betegnes som sparsom. Området der Tennvasselva går inn i Kjerringvatnet er flatt og myrlendt. En 22 kV kraftledning går et lite stykke opp i skråningen på østsiden av Kjerringvatnet. En traktorvei går fra E6 langs sørsiden av Kjerringvatnet mot en hytte som ligger ved samløpspunktet mellom Tennvasselva og elva fra Middagsfjellet.

Teknisk plan

Reguleringer

Utbyggingen forutsetter en passiv regulering av Tennvatnet. Reguleringen utføres som en omtrent 1 m høy og 25 m lang sprengsteinsfylling som plasseres i utløpet av Tennvatnet. Laveste punkt i fyllingen legges på laveste kote i utløpsterskelen av Tennvatnet i dagens situasjon. Fyllingen vil fordrøye avrenningen fra vannet ned til inntakskulpen. Det skal sprenges en fotgrøft som stabiliserer plastringen. Uttatt stein benyttes i sprengsteinsfyllingen. Resterende steinmasser hentes fra utsprengningen av inntakskulpen. Det vil gå 500-600 l/s gjennom sprengsteinsfyllingen før det går overløp over fyllingen. Dette er omtrent 130 % av middelvannføringen.

Overføringer

Utbyggingen forutsetter overføring av et felt på 0,1 km² ved nordenden av Tennvatnet i en omtrent 50 m lang kanal gjennom myr. Bekken drenerer naturlig til Lagmannsvikelva. Det eksisterer en kanal i dagens situasjon. Det er aktuelt å oppgradere denne i forbindelse med tiltaket. Det bygges et enkelt sperrearrangement av tre eller betong i bekken rett nord for gamma ved nordenden av vatnet. Kanalen bygges med hjelp av en minigraver som flys opp med helikopter. Massene som tas ut i forbindelse med byggingen av kanalen, omtrent 20 m³ med jord- og torvmasser, arronderes lokalt. Det skal gjennomføres tiltak for minimere kjøreskader i terrenget ved bygging av kanalen.

Inntak

I Tennvasselva etableres et inntak på kote 345 i en kulp omtrent 300 m nedstrøms utløpet av Tennvatnet. Inntaksdammen utformes som en omtrent 2 m høy og 35 m lang platedam eller betonggravitasjonsdam. Inntaket blir utstyrt med inntaksrist og stengeanordning. Inntaket dykkes 3-4 m. Overskuddsmasser brukes til forbygging rundt inntaket, etablering av sprengsteinsfylling i utløpet av Tennvatnet eller deponeres i inntakskulpen.

Vannvei

Nedenfor inntaket i inntakskulpen i Tennvasselva vil vannveien bestå av PE-rør (innvendig diameter 0,6 m) klamret til fjell med en lengde på omtrent 680 m, deretter GRP-rør (innvendig diameter 0,6 m) lagt på støpte betongfundamenter over en lengde på 540 m og så nedgravde duktile støpejernsrør (innvendig diameter 0,6 m) med en lengde på omtrent 100 m. Total rørgatelengde blir 1320 m. Fundamentene skal bygges veiløst, for eksempel med hjelp av helikopter.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen blir liggende i dagen med turbinsenter på kote 15, omtrent 100 m inn fra østre bredde på Kjerringvatnet. Det ligger en gammel bru over elveleiet rett oppstrøms området. Stasjonen plasseres på sørsiden av elva. I kraftstasjonen installeres et aggregat med en peltonturbin med effekt på 1,9 MW. Aggregatet vil ved en fallhøyde på 330 m ha en slukeevne på 700 l/s. Minste driftsvannføring vil ligge på omtrent 40 l/s. Generatoren får en ytelse på 2,23 MVA og en generatorspenning på 6,6 kV. Transformatorene får samme ytelse og en omsetning på 6/22 kV. Kraftstasjonen vil få omtrent 80 m² grunnflate.

Nettilknytning

Kraftstasjonen er planlagt tilknyttet linjen 100 m øst for kraftstasjonen. Det er planlagt 100 m jordkabel med spenning 22 kV i rørgategrøften frem til påkoblingspunktet.

Veier

Fra eksisterende bilvei planlegges det bygget 300 m permanent atkomst til kraftstasjonen. Det må trolig legges rør for å krysse en mindre forgreining av Tennvasselva. Rørgata opp til kote 25 graves ned og det planlegges her kjøring i traseen i de områder hvor dette er mulig. Eventuelle anleggsveier i dette området skal fjernes etter bygging.

Massetak og deponi

Bortsett fra gjenbruk av mest mulig av massene som tas ut i rørgroften og på kraftstasjonstomta vil det ikke bli åpnet massetak.

Omtrent 100 m av rørgaten skal graves ned. Resten av rørgaten legges opp på støpte betongfundamenter (GRP-rør) eller legges i dagen (PE-rør). Det er beregnet at det behøves omtrent 220 m³ med omfyllingsmasser. Omfyllingsmasser til gjenfylling av rørgrofta kjøpes lokalt. Toppmassene i rørgrofta skal bestå av stedlige masser.

Det vil medgå omtrent 300 m³ masse til byggingen av ny vei frem til kraftstasjonen. Denne massen kjøpes lokalt eller fremskaffes fra utgraving/utsprenning av kraftstasjonstomta.

Planering av kraftstasjonstomten gjøres med stedlige utgravde eller utsprenge masser. Dersom det blir aktuelt med ytterligere masser kjøpes massene lokalt. Det forventes at det kan bli behov for omtrent 100 m³ tilkjørt masser i forbindelse med opparbeiding av kraftstasjonstomta.

Masser fra utgraving av rørgroft mellomlagres på grøftekanten i byggefasen eller kjøres til mellomlager ved kraftstasjonen. Det skal tas hensyn til kulturminner ved mellomlagring av masser. Alle masser som tas ut i forbindelse med prosjektet er tiltenkt benyttet i forbindelse med prosjektet, enten som gjenfylling av rørgroft, bygging av vei eller til sluttarronding av området. Ved behov kjøres overskuddsmasser til deponi.

Arealbruk

Arealbehovet for Tennvasselva kraftverk er anslått til 8,8 dekar. Her utgjør rørgaten 6,1 dekar.

Alternative utbyggingsløsninger

Prosjektet kan tenkes gjennomført uten den passive reguleringen av Tennvatnet med steinfylling i utløpet (1) eller uten overføringen av bekken ved nordenden av Tennvatnet (2). Søker har også vurdert et alternativ med hvor vannveien går i tunnel og sjakt (3) og et alternativ med minstevannføring lik 5-persentil om vinteren i tillegg til sommeren (4). Søkens vurdering av disse alternativene er:

«(1) Uten sprengsteinsfylling. En steinfylling vil ikke forringe områdets verdi i særlig grad, da den ved de fleste situasjoner ikke vil oppfattes som spesielt unaturlig i landskapet. Den forventes å gi små negative konsekvenser for samtlige tema innen miljø og biologisk mangfold. Fjerning av dette elementet forventes derfor ikke å gi betydelig miljøgevinst. I tillegg vil en slik regulering ha en positiv effekt på produksjonen i kraftverket med betydelig mindre vanntap i flomsesongen. Produksjonstapet uten sprengsteinsfyllingen vil være ca. 0,35 GWh. Byggingen av sprengsteinsfyllingen er kostnadsberegnet til ca. 0,7 mill. NOK. Dette gir en utbyggingspris

på ca. 2 kr/kWh for sprengsteinsfyllingen. Samlet sett er dette vurdert til å være et dårligere alternativ enn det omsøkte.

(2) Uten overføring. Overføringen gir en produksjonsøkning på ca. 0,1 GWh. Inntak og graving av kanal er kostnadsregnet til ca. 0,1 mill. NOK. Overføringen er økonomisk svært gunstig med en utbyggingspris på 1,0 NOK/kWh. Overføringen vil påvirke myra ved kanalen, og det vil gå noe redusert vann i elva med utløp i Storlagmannsvika. Deler av kanalen eksisterer allerede, men det er i dag ingen overføring, og en evt. opprusting av denne vil dermed kun medføre små effekter for natur og miljø. Alternativet uten overføring vil redusere tap av inngrepsfri natur, og ifølge miljørapporten (vedlegg 8) ville utbygging uten overføring ført til en liten til middels påvirkning av INON, noe som ville gitt en middels negativ konsekvens. Samlet sett er alternativet uten overføring vurdert til å være et dårligere alternativ enn det omsøkte.

(3) Tunnel og sjakt. Det må bygges ca. 130 m nedgravd rørgate frem til tunnelpåhugget. Det drives 525 m konvensjonell tunnel med minstetverrsnitt ca. 12 m² og en sjakt på 600 m opp til inntaket. Det bygges en betongpropp i overgangen mellom sjakt og tunnel. Fra overgangen sjakt og tunnel må det legges rør i tunnel pga. fjelloverdekningskrav. Dette alternativet vil føre til noe redusert belastning på landskapet. Alternativet er kostnadsregnet til 46 mill. NOK, noe som gir en utbyggingspris på 6,9 NOK/kWh. Samlet sett er dette vurdert til å være et dårligere alternativ enn det omsøkte.

(4) Minstevannføring lik 5-persentil sommer og vinter. Beregnet produksjon som omsøkt med minstevannføring om sommeren lik 5-persentil sommer (0,07 m³/s) og 0 m³/s om vinteren er 6,6 GWh. Beregnet produksjon med minstevannføring om sommeren lik 5-persentil sommer (0,07 m³/s) og minstevannføring om vinteren lik 5-persentil vinter (0,02 m³/s) 6,4 GWh. Elva er hovedsakelig synlig ved høye vannføringer, og vil da fortsatt synes fra E6. Artsmangfoldet i den berørte elvestrekningen vil bli redusert uten minstevannføring om vinteren, som følge av at det vil fryse helt til flere steder enn normalt. Det finnes flere uregulerte elver i området, som høyst sannsynligvis har lignende ferskvannsfauna. Samlet sett er dette vurdert til å være et dårligere alternativ enn det omsøkte.»

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Den nederste delen av området langs østsiden av Kjerringvatnet er satt av til industriformål. For øvrig er området satt av til LNF-område, og det må søkes om unntak fra kommunens arealdel i dette området ved bygging av Tennvasselva kraftverk.

Fylkesvise planer for småkraftverk

”Regional plan for små kraftverk i Nordland – arealmessige vurderinger” er en plan for småkraft i Nordland som ble vedtatt i 2012. Planen omhandler strategier og retningslinjer for utbygging, og er knyttet til å vurdere de arealmessige konsekvensene av utbyggingen av små vannkraftverk:

«Målet med arbeidet er å utarbeide noen generelle retningslinjer for vurdering av konfliktnivå ved små vannkraftprosjekter. Disse kriteriene/retningslinjene skal utarbeides som grunnlag for planprosessen og enkeltsaksbehandlingen av de omsøkte tiltak.»

«Planen skal identifisere og synliggjøre områder med viktige miljøinteresser/verdier og omtale hvordan disse interessene, ut fra regionale prioriteringer, bør ivaretas ved behandling av enkeltprosjekter.»

Planen omtaler temaer som landskap, verdifulle landskapselementer, sårbare høyfjellsområder, fjordlandskap, biologisk mangfold, INON, fisk og fiske, kulturminner og kulturmiljø, friluftsliv, reiseliv og reindrift. Verdikriteriene er sammenfallende med *Retningslinjer for små vannkraftverk* (Olje- og energidepartementet, 2007). Disse retningslinjene danner derfor også grunnlaget for deltemaene i den regionale planen for små kraftverk.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Søknaden om Tennvasselve kraftverk har vært på høring samtidig som søknadene for Svartvasselve og Hoffmanselve kraftverk for å gjøre det lettere for NVE og høringsparter å kunne vurdere samlede virkninger av kraftverkene. NVE var på befaring i området den 20.6.13 sammen med representanter for søkeren, kommunen, fylkeskommunen, reinbeitedistriktet, reindriftsforvaltningen, FNF, Hamarøy krigsmuseum og Tømmerneset camping. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av saksbehandler. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Hamarøy kommune behandlet saken i formannskapet den 15.5.2013.

Kommunen baserer sin uttalelse på høringsuttalelsene til Forum for Natur og Friluftsliv, Fylkesmannen i Nordland og Tømmerneset camping. Kommunen fremhever at disse og andre høringsinstanser blant annet har påpekt at området allerede er svært belastet av tidligere kraftutbygginger, samt at en utbygging vil gi negative konsekvenser for friluftsliv, naturmangfold og kulturminner og vil føre til reduksjon av INON som i dag anses som villmarkspregede naturområder. Kommunen konkluderer i sin uttalelse med:

«Kommunen anser på bakgrunn av dette at de samfunnsøkonomiske fordelene av en utbygging av Tennvasselve er mindre enn konsekvensene for lokalt næringsliv og lokale og regionale friluftsinnteresser.»

Nordland fylkeskommune vedtok følgende i sitt møte den 22. mai:

«1. Fylkesrådet i Nordland fremmer innsigelse til planene for Tennvasselve kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jfr. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.

2. Fylkesrådet ser ingen avbøtende tiltak som kan bidra til at innsigelsen trekkes.

3. Dersom det likevel blir gitt tillatelse til omsøkt tiltak, ber fylkesrådet om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8- 12, og med vannforskriftens § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:

a. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.

b. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.

c. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter ikke blir skadelidende av tiltaket.

d. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.

e. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.»

I saksframlegget fra fylkesråden fremgår det at Tennvasselve kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: *Ikke prioriterte*. Konfliktnivået er vurdert til *Middels/stor* for landskap, *Middels/stor* for INON, *Middels* for friluftsliv, *Middels* for fiske og *Stor* for kulturminner og kulturmiljø. Andre temaer er satt til *Liten* konflikt.

Fylkesmannen i Nordland sendte uttalelse til saken den 9.4.2013. I sitt brev vurderer Fylkesmannen de negative konsekvensene av tiltaket til å være middels, men de tar ikke endelig stilling til prosjektet. De mener det bør slippes minstevannføring om vinteren.

Reindriftsforvaltningen Nordland vedtok følgende i sitt møte den 14.5.2013

«Med hjemmel i Lov om vassdrag og grunnvann § 24 og Plan- og bygningsloven § 5-4 fremmer Områdestyret i Nordland innsigelse til Tennvasselve kraftverk. Begrunnelse er at tiltaket ikke er tilstrekkelig utredet når det gjelder konsekvenser og samlet belastning for reindriften. Tiltaket er planlagt lokalisert i vår- og høstbeiteområde for rein som er tungt belastet med kraftutbygginger fra tidligere.»

I saksfremstillingen kommer det frem at det på grunn av vår- og høstbeiteområdet til Ståjggo-Hábmer vil være særlig problematisk med planlagt rørgate i dagen.

Salten friluftsråd opplyser følgende i brev den 9.4.2013:

«For opplysninger ang. friluftslivsinteresser vises til gjennomført kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder i Hamarøy kommune. Se: http://webhotel2.gisline.no/GISLINEWebInnsyn_Salten/Map.aspx?&mapTheme=friluft. Kartleggingen og verdisettingen er gjennomført i et samarbeid mellom Hamarøy kommune og Salten Friluftsråd.

Merk: for område som angår Hoffmannselva kraftverk har vi en mistanke om at kartleggingen er mangelfull.»

Direktoratet for mineralforvaltning opplyser i sitt brev den 11.4.2013 at de har ingen innvendinger til søknaden.

Statens vegvesen opplyser i sitt brev den 11.4.2013 at de har ingen merknader til søknaden.

Hamarøy krigsmuseum har i brev av 23.4.2013 kommet med en uttalelse hvor de konkluderer med at Tennvasselve kraftverk vil komme i direkte berøring med krigsminner. På grunn av dette går de imot en utbygging av Tennvasselve kraftverk.

Tømmerneset camping konkluderer med følgende punkter i sin uttalelse pr brev av 22.4.2013:

«1. Tømmerneset camping er sterkt i mot utbygging av Tennvasselve.

2. NVE må vurdere de omsøkte utbygginger opp mot de som allerede er gjennomført i området. Fra tidligere er vassdragene fra Shunkajavre, Rekvannet og Sagvassdalen utbygd.

Utbygging av Forsanvassdraget, mot vest for Tømmerneset. Videre utbygges Innhavet kraftverk, Femtevasselva med flere og det er søknader på Mølnelva, Reinokseelva, Fjerdevatnet, Tennvasselva og Svartvasselva, Hoffmannselva. Det kan i tillegg nevnes at Iris har etablert et anlegg for håndtering av søppel i nordenden av vannet ved Tømmerneset camping. Det er allerede mange store inngrep i naturen i området.

3. Produktet til Tømmerneset camping er nærheten til naturen. En utbygging med de planlagte inngrep vil ødelegge grunnlaget for drift av camping og annen næringsvirksomhet knyttet til reiseliv og kultur. Det visuelle bildet på Tømmerneset av Hamsun sitt Æventyrland blir borte.

4. Tømmerneset camping har over mange år lagt ned store investeringer og vil få et direkte økonomisk tap ved en eventuell utbyggelse av et småkraftverk. Hamarøy kommune og Nord-Salten står i fare for å miste en av de største campingplassene i regionen.

5. Reiselivsnæringen som lever av å selge nærheten til naturen i Hamarøy mister argumenter for å profilere «den uberørte naturen». Muligheten for reiseliv- og kulturbasert næringsutvikling i Hamarøy minsker i takt med drastisk synlige inngrep i naturen.

6. Eksisterende og fremtidige arbeidsplasser knyttet til reiseliv og kultur i privat regi kan gå tapt. Dette er næringer som gir store muligheter til arbeidsplasser for ungdom. I reiseliv og i næringer knyttet til kultur er andelen av kvinnelige arbeidsplasser stor.

7. Et inngrep i naturen knyttet til utbygging av Tennvasselva er ikke reverserbar. Området vil være ødelagt for generasjoner.

8. Den store veksten i reiseliv – og kulturnæringer har i de senere år kommet der aktørene klarer å formidle de råe og sterke opplevelsene som natur og historie gir. Det er det vi i reiselivsnæringen skal leve av. Det er stor nasjonal og internasjonal strategisk fokus på reiselivs- og kulturbasert næringsutvikling.

9. De samfunnsøkonomiske tapene vil være betydelig større enn den marginale inntekten utbyggingen av Tennvasselva kan gi.»

Øyvind Mikaelen har i sin uttalelse av 11.4.2013 følgende fem hovedpunkter:

- «1. Området er av verdi for flere truede dyrearter for eksempel ål,*
- 2. det er et viktig kulturminne fra 2.verdenskrig,*
- 3. synlig inngrep i naturen vil forringe opplevelsene og hvordan landskapet oppfattes,*
- 4. og vi mener regionen nå har tatt sin del av vassdragsutbyggingen – og vi stiller også tvil om den samfunnsnyttigen utbyggingen representerer – sett opp mot de natur-, kultur- og opplevelsverdier som blir forringet.*
- 5. søknaden har dårlig tallgrunnlag og bør avvises.»*

FNF Nordland oppsummerer sin høringsuttalelse av 26.4.2013 med:

«FNF Nordland forventer at konsesjonssøknaden om Tennvasselva kraftverk vurderes i forhold til samlet belastning, og at ytterligere inngrep i vassdragsnaturen ikke må tillates dersom dette har direkte negative konsekvenser for viktige friluftslivsområder og/eller naturverdier. Når det ikke er foretatt utredninger av prioriterte og utvalgte naturtyper, prioriterte og rødlistede arter, eller områder med store landskapsverdier, naturtyper og

økosystemer som er gått tapt eller blitt marginalisert i Hamarøy og regionen for øvrig, så mener vi at konsesjonsbehandlingen må avventes til dette foreligger.»

Nord-Norsk Småkraft AS svarer på høringsuttalelsene i e-post av 14.6.2013. De henviser til konsesjonssøknaden som er kommet til andre konklusjoner enn høringspartene. De henviser også til at konsesjonsbehandlingen har til hensikt å avveie nytte mot ulempe. Nord-Norsk Småkraft AS sier at det ikke er avdekket automatisk fredete kulturminner i området og at området ikke er foreslått sikret til kulturvernformål. De er åpne for å gjennomføre en ytterligere kartlegging av konsekvenser for reindrift.

Uttalelser etter befaring

Etter befaring har **FNF Nordland** kommet med en tilleggsuttalelse den 5.7.2013 hvor de fastholder de tilrådingene de gjorde i sin ordinære uttalelse.

Den 9.7.2013 fikk NVE fikk oversendt tre uttalelser som var sendt til Hamarøy kommune uten kopi til NVE.

Hamarøy Jeger og Fiskerforening sendte uttalelse til Hamarøy kommune den 15.4.2013. I brevet kommer det frem at foreningen er positiv til kraftutbygging samtidig som de mener en utbygging er en ulempe for friluftaktiviteter. De ber om at Hamarøy kommune setter vilkår om en engangsutbetaling fra Tennvasselva kraftverk på 132 000 kroner til et fremtidig friluftsfond i kommunen.

Svein Ulvang sendte uttalelse til Hamarøy kommune den 19.4.2013. I brevet ber han Hamarøy kommune om å si nei til utbyggingen og heller satse på turisme i området.

Reiseliv i Hamsuns rike sendte uttalelse til Hamarøy kommune den 25.4.2013. I brevet ber de Hamarøy kommune om å vurdere hva som veier tyngst i forhold til den mest bærekraftige utvikling av bosetting, arbeidsplasser og næringsliv.

Etter befaringen har **Hamarøy kommune** på nytt behandlet de tre sakene om småkraftverk i kommunen. Formannskapet i kommunen vedtok den 3.9.2013 nye uttalelser for Svartvasselva og Hoffmannselva kraftverk samt en tilleggsuttalelse til Tennvasselva småkraftverk:

«Hamarøy kommune opprettholder sin uttalelse av 15.05.2013, men ønsker å tilføye følgende krav om avbøtende tiltak dersom det allikevel skulle bli aktuelt med utbygging av kraftverk i Tennvasselva:

- *Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.*
- *Utforming av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur skal planlegges og gjennomføres med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning.*
- *Det skal avsettes engangsbeløp på kr. 500.000,- og deretter et årlig beløp på kr. 200.000,- av driftsinntekter fra kraftverket til et kommunalt friluftsfond (jakt, fiske og folkehelse). Beløpet reguleres etter konsumprisindeks.»*

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 6,7 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,39 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 5,8 %, og nedbørfeltet har ingen breer. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende snøsmeltingsflom og en noe lavere høstflom. Laveste vannføring opptrer gjerne senvinters. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 70 og 20 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 20 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 700 l/s og minste driftsvannføring 40 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 70 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og ingen minstevannføring resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 64 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Øyvind Mikaelson mener det hydrologiske grunnlaget ikke er godt nok utredet og må avvises.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 179 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 70 l/s i perioden 1. 5. til 30.9., vil dette gi en restvannføring på 140 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 58 dager i et middels vått år. I 20 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 10 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Kulturminner

Tiltaksområdet er blitt befart av Nordland fylkeskommune og av Sametinget for å avklare forholdet til automatisk fredete kulturminner. Det ble ikke funnet automatisk fredete kulturminner i forbindelse med disse befaringene. Undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 er dermed oppfylt.

Tømmernesområdet spilte en sentral rolle i forbindelse med tyskernes bygging av den arktiske jernbanen i perioden 1943-45. En av de to byggeledelsene på strekningen Saltfjellet – Drag i Tysfjord lå på Tømmernes. Like nordvest for Kjerringvatnet fantes en av de aller største krigsfangeleirene på jernbaneanlegget, med mer enn 1000 sovjetiske krigsfanger. Fangene ble blant annet satt til arbeid på jernbanetraseen på østsida av Kjerringvatnet. Tennvasselva kraftverk er tenkt plassert sentralt i det tyske anleggsområdet. Her fins påbegynt jernbanetunnel, påbegynt jernbanetrasé med to murte kulverter, støpt bru over Tennvasselva samt en rekke anleggsspor. Kraftstasjonsbygningen ønskes plassert nær den ene kulverten. På den andre kulverten har flere av krigsfangene risset inn navnene sine i våt betong. Den tyske anleggsvegen og brua skal i følge konsesjonssøker gjenbrukes ved bygging og drift av Tennvasselva kraftstasjon.

Det tyske jernbaneanleggsområdet ved Tennvasselve er en viktig del av et krigsminnemiljø av stor regional og nasjonal verdi. Riksantikvaren arbeider med en fredningsstrategi og har signalisert at denne typen kulturminner, spesielt kulturminner med tilknytning til de østeuropeiske krigsfangene, skal gis bedre vern. På Riksantikvarens anmodning om forslag til krigsfangerelaterte kulturminner som bør vurderes i forhold til fredning etter kulturminneloven, har Nordland fylkeskommune den 27.5.2010 anbefalt at fangeleiren og anleggsområdet ved Kjerringvatnet vurderes.

Nordland fylkeskommune er regional kulturminneforvalter og har fremmet innsigelse på grunnlag av kulturminnene i området. I følge fylkesråden vil en eventuell utbygging av Tennvasselve kraftverk føre til en så kraftig forringelse av kulturminnemiljøet at det ikke lenger vil være fredningsverdig. Hamarøy krigsminnemuseum går i mot søknaden av samme grunn som fylkeskommunen.

I Olje- og energidepartementets retningslinjer for små vannkraftverk står det at følgende tre vurderinger skal gjøres i enkeltsaksbehandling:

- *«Det bør utvises generell varsomhet med inngrep i verdifulle kulturmiljøer og områder med kulturminner.*
- *Tiltak som kan skade fredede kulturminner og andre verdifulle kulturminner, kan ikke utføres uten tillatelse fra kulturminnemyndighetene.*
- *Inngrep som bryter med landskapets og kulturmiljøets egenart og verdi og som kan influere negativt på stedsidentitet bør unngås»*

NVE mener at en eventuell utbygging av Tennvasselve kraftverk vil være i direkte konflikt med krigsminnene i området siden rørgaten og linjetilknytningen vil krysse jernbanetraseen og påvirke den ene kulverten i området. For jernbanetraseen vil dette bety at deler av traseen må ryddes vekk for å gi plass til kryssing. Videre vil den planlagte adkomstveien til stasjonen måtte gå gjennom området med kulturminner. Det foreligger et fredningsforslag for kulturminneområdet. Noe som tilsier at området har høy verdi nasjonalt. Hamarøy krigsminnemuseum baserer sin virksomhet på krigsminnene i området fra Sagvassdalen til Innhavet. Dette tyder på at kulturminnene i området er viktige og særegne for lokalmiljøet. Uavhengig av utfallet av fredningsforslaget som foreligger mener NVE at kulturminnene ved Tennvasselve er av stor verdi og at alle de foreslåtte alternativene for utbygging av Tennvasselve kraftverk vil føre til en vesentlig forringelse av kulturminneområdet. NVE anser dermed at en eventuell konsesjon til Tennvasselve kraftverk vil være i strid med Olje- og energidepartementets retningslinjer for dette temaet.

Reindrift

Prosjektområdet ligger i Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt. Distriktet omfatter arealer i Hamarøy, Sørfold, Steigen og Tysfjord kommuner. Kraftstasjonen og de nedre delene av rørtraseen inngår i vårbeite 2 (oksebeiteland og øvrig vårland), mens inntaket og de øvre delene av rørtraseen inngår i høstbeite 2 (tidlig høstland).

Reindriftsforvaltningen Nordland (Nå del av Fylkesmannen i Nordland) har fremmet innsigelse til prosjektet og opplyser om at det berørte området er svært sentralt for distriktet da det er i bruk både vår og høst. Kalvings- og pregingsområdene ligger her, og særlig i snørike år eller i år med sein snøsmelting vil reinen kunne gå lenge i disse områdene før den trekker opp mot sommerbeitene i høgfjellet i øst. De opplyser også at reindriften vil bli forstyrret i anleggsperioden og vedlikeholdsperioder ved det planlagte kraftverket. Det er ingen trekk- og flyttveier som er direkte berørt av tiltaket, men reindriftsforvaltningen mener det er uheldig at tiltaket er tenkt gjennomført med rørgate i dagen. Reindriftsforvaltningen har også innsigelse til Hoffmannselva kraftverk og

Svartvasselve kraftverk. De viser til forskrift for konsekvensutredninger vedlegg III fjerde ledd og mener kumulative effekter ikke er tilstrekkelig utredet.

NVE mener Tennvasselve kraftverk ikke omfattes av forskrift om konsekvensutredninger siden den årlige produksjonen er beregnet til å være mindre enn 40 GWh. NVE mener også at det gjennom søknaden, høringsuttalelsene og befaringen er kommet frem tilstrekkelig informasjon om konsekvenser ved en eventuell bygging av Tennvasselve kraftverk til at det kan tas en avgjørelse på konsesjonssøknaden.

NVE har hatt gjort en samlet vurdering av de tre søknadene om bygging av småkraftverk i Hamarøy kommune. Disse søknadene er vurdert opp mot allerede utbygde og konsesjonsgitte kraftverk innenfor Ståjggo-Hábmer reinbeitedistrikt. En slik samlet vurdering er i tråd med OEDs egne retningslinjer for behandling av småkraftverk. NVE bygger sine vurderinger på de tre søknadene i Hamarøy, skriftlige og muntlige høringsuttalelser fra både Reindriftsforvaltningen og reinbeitedistriktet, samt tilgjengelig informasjon fra kartverktøyet på Reindriftsforvaltningens nettsider. I tillegg har NVE vært på befaring i området i juni 2013 sammen med representanter for Reindriftsforvaltningen og Ståjggo-Hábmer reinbeitedistrikt, søker og øvrige høringsparter.

Alle de tre omsøkte kraftverkene ligger innenfor Ståjggo-Hábmer reinbeitedistrikts vår- og høstbeiteområder. NVE har ikke bedt om en egen reindriftsrapport på grunn av det lave antall saker som var til behandling samtidig. Etter høringsrunden vurderte vi søknadene tilstrekkelig opplyst med bakgrunn i den fyldige og gode redegjørelsen fra Reindriftsforvaltningen. På befaringen ble konsekvensene ytterligere utdypet av både Reindriftsforvaltningen og reinbeitedistriktet. Informasjon framkommet i høringsuttalelsene og på befaringen er lagt til grunn for vedtaket i konsesjonssøknadene i Hamarøy kommune. NVE mener det har framkommet tilstrekkelig informasjon til å fatte vedtak i disse utbyggingssakene.

NVE ser at utbyggingspresset er stort på vår- og høstbeiteområdene for Ståjggo-Hábmer reinbeitedistrikt. Vi vil derfor vurdere nøye hvor stor virkning hver enkelt utbygging vil få opp mot det som allerede er utbygd eller gitt konsesjon. NVE deler Reindriftsforvaltningens syn på ulemper for reindriften i anleggsfasen ved bygging av småkraftverk. Det er derfor avgjørende for konsesjonsspørsmålet å kunne redusere ulempene tilstrekkelig gjennom vilkår i konsesjonene, om bygging tillates.

I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk blir tap, oppstyking og redusert bruk av beiteland på grunn av arealinngrep og annen menneskelig aktivitet trukket fram som en av de største utfordringene for reindriftsnæringen i dag. Den samlede effekten av en rekke mindre inngrep og forstyrrende aktiviteter innenfor reinbeiteområder kan være større enn effekten av de enkelte inngrep.

NVE mener ulempene for reindrift i anleggsfasen er mulig å avbøte ved å legge arbeidet utenfor sesongene området er i bruk. Det vil medføre en sterk reduksjon i perioden det vil være mulig å bygge. Derimot mener NVE at de permanente inngrepene ved inntaket til Tennvasselve kraftverk vil være til ulempe for reindrift. Her skal det etableres både en sprengsteinsfylling og en inntaksdam. I tillegg, for å få fall må den første delen av rørgaten sprenges ned i en 50 - 100 meter lang grøft før den blir liggende som rørgate i dagen. Området er preget av svaberg med lite vegetasjonsdekke, dermed vil inngrepene bli fremtredende og sannsynligvis vil rørgate i dagen virke som barriere for rein. En alternativ utbygging med vannvei i tunnel vil redusere ulempene for reindrift, men vil ha en svært høy kostnad og vil være lite aktuelt.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Prosjektområdet tilhører landskapsregion 32 «Fjordbygdene i Nordland og Troms», underregion Hamarøy (Elgersma og Asheim, 1998). Regionen strekker seg fra Velfjorden på Helgeland til Altafjorden i Vest-Finnmark. Det er fjordtrauet som hovedform, samt kulturpreget som binder regionen sammen. Mest utbredt er paleiske fjellformer med høye, og rolig avrundete fjellmassiv. I søknaden kommer det frem at det er friluftsimteresser knyttet til Kjerringvatnet. Tømmerneset camping låner ut kano og båter og benytter seg av det kanalformede utløpet av Tennvasselve for padling. Utløpskulpen kan også benyttes som badested. For å komme til Tennvatnet må man gå opp en tursti som ligger sør for elva. Turstien brukes spesielt om sommeren og høsten av hytteiere og gjester ved Tømmerneset camping.

Tømmerneset camping hevder i sin høringsuttalelse at en utbygging av Tennvasselve kraftverk vil være direkte ødeleggende for videre drift for campingplassen. Dette begrunner de med at produktet de selger er nærheten til naturen, og at dette produktet i dag allerede har store sår gjennom de utbygginger som har vært gjennomført i nærområdet. Herunder Sagvassdalen, Sagfossen og Forsanutbyggingen. Tømmerneset camping mener Sagfossen var en stor turistattraksjon som nå er borte for dem. Øyvind Mikaelen peker i sin høringsuttalelse på de landskapsmessige konsekvensene av en rørgate i dagen siden denne vil være synlig både fra campingplassen og fra E6. Nord-Norsk Småkraft AS mener på sin side at rør i dagen vil være et mindre synlig inngrep enn hva en nedgravd/nedsprengt rørgate vil innebære.

NVE mener en utbygging av Tennvasselve kraftverk vil føre til negative konsekvenser for friluftsimteresser i området. Tennvasselve er viktig for naturopplevelsen i området med sitt delte og skiftende løp som er godt synlig fra E6 og fra Tømmerneset camping. Selv om rørgate i dagen i dette området er mindre synlig enn en nedgravd rørgate, vil det allikevel fremstå som et markert inngrep i fjellsiden. Området ved Tennvatnet er mindre i bruk enn området ved Kjerringvatnet, men inngrepene som er planlagt med inntaksdam og sprengsteinsfylling er omfattende og inkluderer en 50 til 100 meter lang nedsprengt rørgate i kanal fra inntaksdam. NVE mener at siden dette området har skrint jorddekke og kun spredt forekomst av fjellbjørk vil inngrepet bli meget godt synlig fra turstier og hyttebebyggelse, og det vil ta lang tid før det vil vokse til. Rørgaten vil være godt synlig i all tid i og med at den ligger til dels åpent på fjell.

Alternative utbygningsløsninger

Søker har skissert alternative utbyggingsplaner med tunnel i stedet for rørgate i dagen, uten overføring og uten regulering av Tennvatnet. En slik løsning vil i stor grad redusere konfliktnivået for reindrift siden det da vil være hverken nedsprengt kanal eller rørgate i dagen som vil fungere som barriere for rein. Ulempene for friluftsimteresser vil også reduseres noe da det ikke lenger vil være en synlig rørgate. Imidlertid vil en utbygging med tunnel og uten regulering være svært kostbar samtidig som den ikke vil avbøte konsekvensene for kulturminnene i området.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Tennvasselve kraftverk etter hovedalternativet vil gi 6,6 GWh i et gjennomsnittssår. Denne produksjonsmengden regnes som normal for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Tennvasselve kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Samlet belastning

Samlet belastning utgjør de samlede konsekvensene av flere vannkraftanlegg innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om det enkelte utbyggingsprosjekt kan ha relativt begrensede negative virkninger for miljø og andre brukerinteresser, kan de samlede effektene av mange slike prosjekter få store konsekvenser.

Gjennom konsesjonsbehandlingen har NVE anledning til å legge vekt på den samlede belastningen av vannkraftutbyggingen i et geografisk avgrenset område. Dette kommer klart fram i forarbeidene til vannressursloven i Ot.prp. nr 39 (1998-1999), side 105 og OEDs retningslinjer for små vannkraftverk, samt i naturmangfoldloven § 10.

De eksisterende utbyggingene, sammen med antallet konsesjoner gitt i området, tilsier at samlet belastning må tas hensyn til i konsesjonsspørsmålet. Dette er spesielt viktig for vurderingen av belastning for reindriften. Alle de omsøkte prosjektene ligger innenfor samme reinbeitedistrikt med nærhet til E6. En utbygging av alle de tre omsøkte kraftverkene vil kunne gi stor samlet belastning for reindriften, selv om særverdiområdene ligger nært veien. NVE vil derfor i sine vedtak ta hensyn til hvordan en utbygging av alle de tre omsøkte prosjektene påvirker tema reindrift i forhold til den belastningen som finnes i området allerede.

NVE legger til grunn at en utbygging av alle de omsøkte prosjektene vil være en stor belastning for Ståjggo-Hábmer reibeitedistrikt, da to av dem berører særverdiområder. En ytterligere utbygging av kraftverk i særverdiområder til Ståjggo-Hábmer reibeitedistrikt bør unngås med mindre det skulle være store samfunnsmessige interesser som er involverte.

NVE legger også til grunn at det er mye utbygginger i området, og at en utbygging av alle de tre omsøkte prosjektene vil være uheldig for utøvelse av friluftslivet i området. Alle prosjektene ligger lett tilgjengelig fra E6, og er lokalisert i nærheten av hverandre. NVE er uenig i fylkeskommunens vurdering at en skånsom utbygging av Svartvasselve i for stor grad bidrar negativt til samlet belastning for friluftsliv. Etter NVEs vurdering vil en bygging av Svartvasselve, med tilstrekkelig avbøtende tiltak slik fylkesdelplanen for småkraftverk skisserer, være akseptabelt ved en eventuell konsesjon. Tennvasselve og Hoffmannselva kraftverk er i større konflikt for reindrift og kulturminner enn Svartvasselve.

Sumvirkning for landskap, miljø eller andre interesser i regionen er vurdert og er slik vi ser det ikke i konflikt med OEDs retningslinjer for små vannkraftverk, og ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålene til det enkelte kraftverk. På bakgrunn av dette har NVE i egne vedtak i dag gitt konsesjon til Svartvasselve kraftverk, mens Hoffmannselva er avslått blant annet ut fra hensyn til reindrift. For vedtak av denne søknaden viser vi til konklusjonen nedenfor.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 6,6 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2011-13) har NVE klarert om lag 1,4 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Tennvasselve vil ha store negative konsekvenser for et verdifullt kulturminnemiljø på Tømmerneset. NVE har også vurdert at tiltaket vil ha negative konsekvenser for reindrift, friluftsliv og landskap. Søker har skissert fire alternative utbyggingsplaner.

Alternativ utbygging med vannvei i tunnel vil avbøte mye av de negative konsekvensene for reindrift, men vil fortsatt ha store negative konsekvenser for kulturminner. Kostnadene vil være svært høy ved et slikt alternativ. De andre alternative utbyggingsplanene (økt minstevannføring, uten overføring og uten regulering av Tennvatnet) vil ikke være avbøtende for de ulempene vi har lagt vekt på i vedtaket.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Tennvasselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

På grunn av tungtveiende grunner for avslag har ikke NVE vurdert tiltakets konfliktgrad i forhold til andre allmenne interesser som for eksempel biologisk mangfold. Reindrift, landskap og friluftsliv er ikke utfyllende diskutert, men det er tydelig at det er negative konsekvenser knyttet til disse temaene slik det også fremgår i vår drøfting av temaene. Vurderingene knyttet til kulturminner er alene nok til å konkludere med at det ikke kan gis konsesjon.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Vedlegg

Oversiktskart for Tennvasselva kraftverk

